



จดหมายข่าวผู้ตรวจการแผ่นดิน

# OMBUDSMAN NEWS

ปีที่ 6 ฉบับที่ 27 ประจำเดือน มิถุนายน 2559

ศิลปะ:

ช่วยกล่อมเกล่าจิตใจ



จดหมายข่าวผู้ตรวจการแผ่นดินปีที่ 6 ฉบับที่ 27 ประจำเดือนมิถุนายน ซึ่งในฉบับนี้มาในหัวข้อ “ศิลปะช่วยกล่อมเกลาคิดใจ” ศิลปะไม่ใช่แค่เพียงศาสตร์แขนงหนึ่งที่ว่าด้วยเรื่องของความงาม ความคิดสร้างสรรค์ และการปลดปล่อยจิตวิญญาณเท่านั้น แต่ศิลปะยังช่วยให้ผู้ทำหรือผู้ดูเกิดความรู้สึกอิ่มเอมและเบิกบานใจได้ด้วย กระบวนการทางศิลปะช่วยบำบัดกล่อมเกลาคิดใจเรา ศิลปะเป็นสื่อที่กระตุ้นให้เกิดความดีขึ้นมาได้ ความงาม ความจริง และความดีจึงมิใช่สิ่งที่แยกจากกัน กล่าวได้ว่าหน้าที่สูงสุดของศิลปะก็คือ ประสานความงาม ความดี และความจริงให้เป็นหนึ่งเดียวกันนั่นเอง

ในยุคที่คนไทย เด็กไทยสมัยนี้ไม่ค่อยรู้จักอารมณ์ ความรู้สึก ประกอบกับคุณธรรม จริยธรรมเลือนหายไปจากสังคมไทย เพราะเหตุที่ทุกคนคำนึงถึงแต่เรื่องวัตถุนิยมและการกระทำตามอำเภอใจของบุคคลที่มีอำนาจ ก่อให้เกิดความล้มเหลว ความเสื่อมสลาย และประโยชน์สุขของประชาชนก็หายไปเรื่อยๆ ดังนั้น สิ่งหนึ่งที่เราต้องย้อนกลับมาและร่วมกันคิด ร่วมกันทำ เพื่อช่วยให้เกิดคุณธรรมที่เป็นรูปธรรมในสังคมไทย

เนื้อหาในเล่มนี้ ทีมงานจดหมายข่าวได้รับเกียรติสัมภาษณ์พิเศษจากอาจารย์เฉลิมชัย โฆษิตพิพัฒน์ ศิลปินแห่งชาติ สาขาทัศนศิลป์ (จิตรกรรม) ในปี พ.ศ. 2554 ในหัวข้อ “ศิลปะช่วยกล่อมเกลาคิดใจให้มีคุณธรรม จริยธรรม” ซึ่งมุมมองและแนวคิดของท่านเป็นประโยชน์อย่างมากต่อการสร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรมในสังคมไทย ติดตามอ่านได้ในคอลัมน์ Ombudsman Interview นอกจากนี้ยังมีผลการดำเนินงานของผู้ตรวจการแผ่นดินในเรื่องร้องเรียนที่แก้ไขทุกข์ร้อน และให้ความเป็นธรรมแก่ประชาชนในคอลัมน์ Complaint Story และเนื้อหาสาระน่ารู้อีกมากมายเต็มอิมในเล่มเหมือนเดิม

สุดท้ายนี้ คณะผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่า จดหมายข่าวฉบับนี้จะทำให้ผู้อ่านเกิดจิตสำนึกในด้านคุณธรรม จริยธรรม เพื่อร่วมกันเสริมสร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมที่น่าอยู่ และสงบสุข ซึ่งการส่งเสริมมาตรฐานทางด้านจริยธรรมเป็นอีกบทบาทหนึ่งของผู้ตรวจการแผ่นดินที่มุ่งหวังในการขับเคลื่อนให้คุณธรรม จริยธรรม อยู่คู่กับสังคมไทยและคนไทยอย่างยั่งยืนตลอดไป

## กองบรรณาธิการ

## Ombudsman News

ที่ปรึกษา	ศาสตราจารย์ศรีราชา วงศารยางกูร, พลเอก วิทวัส รชตะนันทน์, นายบุญรัตน์ ฐาปนดุลย์
บรรณาธิการบริหาร	นายรักษเกชา แฉ่ฉ่าย
บรรณาธิการ	นายกรรชิ่ง อิศรางกูร ณ อยุธยา
กองบรรณาธิการ	นางสาวสรลลธร มั่นทยานนท์, นายอดิศักดิ์ นาคดี, นางสาวพลอยไพลิน สารสิน นายพิวัฒน์ จอมจิต, นายวินัย วิริยะฐานะกุล, นางสาวเกตุวิไล มาตย์ม นางสาวนพพรณ อิมดวง, นางสาวจุฬาลักษณ์ ดิษประเสริฐ
ออกแบบศิลปกรรม	นายทศพล ทองจิราช
ปก	LimKis Maria <a href="https://www.vectoropenstock.com/user/2132/limkis-maria">https://www.vectoropenstock.com/user/2132/limkis-maria</a>
พิมพ์ที่	บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน)



# ศิลปะ: ช่วยกล่อมเกลามีคุณธรรม จริยธรรม

อาจารย์เฉลิมชัย โฆษิตพิพัฒน์

Ombudsman Interview ฉบับนี้ ทีมงานจดหมายข่าว ได้มีโอกาสสัมภาษณ์พิเศษอาจารย์เฉลิมชัย โฆษิตพิพัฒน์ ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (จิตรกรรม) ในปี พ.ศ. 2554 ซึ่งข้อคิดเห็นของท่านนั้นเป็นประโยชน์และกระตุ้นให้สังคมไทย ต้องสร้างจิตสำนึกในด้านคุณธรรม จริยธรรมกันเลยทีเดียว

**ศิลปะมีส่วนช่วยในการกล่อมเกลาด้านคุณธรรม จริยธรรมได้อย่างไร**

มันเป็นเรื่องสำคัญที่สุดแล้ว ถ้าเราไม่รู้จักพูดถึงเรื่อง EQ (Emotional Quotient) เราจะรู้จักอารมณ์ความรู้สึก ได้อย่างไร คนไทย เด็กไทยสมัยนี้ไม่ค่อยรู้จักอารมณ์ความรู้สึก รู้จักแต่ค่านิยมทางการเงิน คิดแต่เรื่องเงินทอง จึงไม่มีจิตสำนึก คดโกงได้เอา เอาเปรียบได้เอา เอาอะไรก็ได้ ที่ได้มาด้วยตัวเงิน เพราะขาดอารมณ์ความรู้สึก ดังนั้น คุณธรรมจึงเป็นตัวกล่อมเกลাজิตใจและจิตสำนึกของคนเรา การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมต้องเริ่มจากสถาบันครอบครัว พ่อแม่ต้องอบรมสั่งสอนลูกในด้านคุณธรรม จริยธรรม จากนั้น ในระดับโรงเรียน ครูในโรงเรียนก็ต้องสอนทางด้าน EQ ด้วยเช่นกัน สอนในรูปอารมณ์ให้แก่เด็ก สอนให้เด็กมีจิตสำนึก ต่อส่วนรวม ต่อโรงเรียนของเขา ต่อสังคมของเขา และต่อ ประเทศชาติ ที่สำคัญต้องสอนให้เขาไม่คดโกง ซึ่งครูต้อง เอาจริงในเรื่องนี้ อุทิศตนสั่งสอน สร้างเด็กที่ในอนาคตต่อไป

พวกเขาต้องเติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ และต้องไปรักษาและบริหาร บ้านเมือง สร้างความเจริญให้ชาติบ้านเมือง รวมทั้งปราบ พุทธิศครูปชั้น ดังนั้น ครูต้องทำ เพราะครูคือหัวใจที่จะให้เด็ก เปลี่ยนแปลงได้ ครูจึงต้องจริงจังต่อการกระทำ สร้างเด็ก ขึ้นมา ปั่นเด็กขึ้นมา อุทิศตนในหน้าที่ ครูต้องช่วยกัน ร่วมกัน สร้างบ้านเมือง อยากให้ครูทุกคนช่วยกันทำ

**อาจารย์คิดอย่างไรที่เด็กเก่งแล้ว ต้องดีด้วย**

การที่ครูสอนแต่ให้เด็กเรียนเก่ง แต่ไม่สอนให้เด็ก มีคุณธรรม จริยธรรม รู้ไหม คนเก่งนี่ อันตรายที่สุด คนเก่งแล้ว ไม่เป็นคนดี ชาติบ้านเมืองเราเสียหาย เพราะมีคนเก่งที่คดโกง คนเก่งกลายเป็นโจรของประเทศ มันจะดีได้อย่างไร เด็กที่เก่ง ควรเป็นคนที่มีคุณธรรม จริยธรรมมากที่สุด ซึ่งถือว่าเป็นคน ที่มีคุณค่าของประเทศ คนเก่งที่มีจิตสำนึกที่ดีต่อชาติบ้านเมือง ถึงจะเป็นคนที่ช่วยชาติบ้านเมืองให้อยู่รอดได้ เป็นคนที่มี คุณค่าดงาม เป็นตัวอย่างของเยาวชน ซึ่งเราต้องยกย่อง ว่าคนที่คิดดีต่อประเทศชาติเป็นอย่างไร

ผมคิดว่า คุณธรรม จริยธรรมเป็นเรื่องใหญ่ที่สุดในการที่ ทำให้ชาติ บ้านเมืองของเราขึ้น ร่ำรวย ปลอดภัย และสันติสุข ซึ่งผมคิดว่า คุณธรรม จริยธรรม ในสังคมไทยเป็นสิ่งควรจะต้องมี โดยเฉพาะ จิตสำนึกของการรักชาติเป็นเรื่องใหญ่ที่มัน หายไปจากจิตสำนึกของคนไทย

## “เสวนาวิชาการผู้ตรวจการแผ่นดินสัญจรพบสื่อมวลชน”



Ombudsman  
Talk

ในการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับผลการดำเนินงาน การขับเคลื่อนองค์กรของผู้ตรวจการแผ่นดินทั้งภายในและภายนอกองค์กรมีความจำเป็นยิ่ง โดยเฉพาะการสื่อสารภายนอก องค์กรผ่านช่องทางสื่อต่าง ๆ และเพื่อให้การสื่อความหมาย เกิดความชัดเจนเข้าใจถูกต้องตรงกัน การทำความเข้าใจกับ สื่อมวลชนจึงเป็นเรื่องสำคัญเพราะจะเป็นช่องทางในการเผยแพร่ ความรู้สู่สาธารณชนให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สำนักงาน ผู้ตรวจการแผ่นดินจึงกำหนดจัดโครงการเสวนาวิชาการ ผู้ตรวจการแผ่นดินสัญจรพบสื่อมวลชน เพื่อทำความเข้าใจ และชี้แจงเกี่ยวกับบทบาท อำนาจหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดิน รวมทั้งเผยแพร่ผลการดำเนินงานต่าง ๆ ของผู้ตรวจการแผ่นดิน และสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินผ่านสื่อมวลชนแขนงต่าง ๆ ที่ปฏิบัติหน้าที่ด้านการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของผู้ตรวจการ



แผ่นดินและสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน อันจะนำไปสู่การ นำเสนอข่าวสารและความเคลื่อนไหวได้อย่างสร้างสรรค์และ คำนึงถึงความถูกต้อง ตลอดจนเข้าใจในกระบวนการดำเนินงาน ของผู้ตรวจการแผ่นดินอย่างชัดเจน



โครงการ “เสวนาวิชาการผู้ตรวจการแผ่นดินสัญจรพบสื่อมวลชน” มีกำหนดจัดขึ้นเมื่อวันที่ 13 -15 พฤษภาคม 2559 ณ จังหวัดนครศรีธรรมราช และจังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยกิจกรรมนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งสร้างความเข้าใจอันดีรวมถึงบูรณาการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้ตรวจการแผ่นดิน ภาคสื่อมวลชน หน่วยงานภาครัฐ และภาคประชาชน อันนำมาซึ่งการดำเนินงานร่วมกันอย่างสอดคล้อง เพื่อแก้ไขปัญหาของประชาชนที่อาจได้รับความเดือดร้อนอย่างไม่เป็นธรรม โดยในวันที่ 13 พฤษภาคม 2559 ศาสตราจารย์ศรีราชา วงศารยางกูร ประธานผู้ตรวจการแผ่นดิน พลเอก วิทวัส รชตะนันทน์ และนายบุรณัฐ ปฐาปนดุลย์ ผู้ตรวจการแผ่นดิน และคณะ พร้อมด้วย หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และคณะสื่อมวลชน ลงพื้นที่รับฟังสรุปสถานการณ์และติดตามการเร่งแก้ไขใน 2 กรณี คือปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการน้ำเพื่อรับมือภัยแล้งและน้ำท่วม ณ อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช และลงพื้นที่ จุดที่ 2 ณ สถานีสูบน้ำบาดาล บ่อที่ W02 บ้านยางใหญ่ หมู่ที่ 6 ตำบลท่าซัน อำเภอท่าศาลา เพื่อตรวจสอบกรณีประชาชนได้รับความเดือดร้อนไม่สามารถใช้น้ำจากโครงการนำร่องการจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลร่วมกับน้ำผิวดินของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ที่ยังไม่แล้วเสร็จและยังไม่สามารถใช้ประโยชน์ได้

สำหรับกิจกรรมในวันที่ 14 พฤษภาคม 2559 แบ่งเป็น 2 ส่วน ประกอบด้วย การลงพื้นที่พร้อมคณะสื่อมวลชนร่วมทำข่าวติดตามการแก้ไขปัญหาเรื่องร้องเรียน 2 กรณี กรณีแรก เป็นการติดตามการแก้ไขปัญหาที่ประชาชนร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเกี่ยวกับการจัดการขยะในพื้นที่บึงเกาะสมุย จากกรณีที่โรงพยาบาลที่ตำบลมะเร็ต อำเภอกะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี ข่าวดเสียหายไม่สามารถใช้การได้ทำให้ปัจจุบันมีขยะตกค้างถึง 2 แสนตัน ส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่ของชุมชนใกล้เคียง จากนั้น ลงพื้นที่กรณีที่สอง ผู้ตรวจการแผ่นดินและคณะ พร้อมด้วยนายจิรัชยมูลทองโรย ประธานกรรมการการประปาส่วนภูมิภาค ได้ลงพื้นที่บริเวณอ่าวพังงา ตำบลตลิ่งงาม อำเภอกะสมุย เพื่อติดตามผลความคืบหน้าของการก่อสร้างโครงการระบบท่อส่งน้ำประปาตลอดใต้ทะเลจากฝั่งจังหวัดสุราษฎร์ธานีไปยังอำเภอกะสมุย พร้อมรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนผู้ได้รับผลกระทบจากโครงการดังกล่าว ซึ่งเป็นโครงการขนาดใหญ่ที่มีผลกระทบต่อส่วนรวมและสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะการวางท่อประปาที่ต้องผ่านแนวปะการัง เนื่องจากมีพื้นที่การวางท่อครอบคลุม 5 อำเภอ คือ อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี อำเภอพุนพิน อำเภอกาญจนดิษฐ์ อำเภอดอนสัก และอำเภอกะสมุย

นอกจากนี้ สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินได้รับเกียรติจาก ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.วิษณุ เครืองาม รองนายกรัฐมนตรี บรรยายพิเศษในหัวข้อ “ผู้ตรวจการแผ่นดินและองค์กรตรวจสอบอำนาจรัฐ : การเปลี่ยนผ่านภารกิจตามรัฐธรรมนูญฉบับใหม่” ณ ห้องประชุมเฉวงน้อย โรงแรมเซอราตันสมุย รีสอร์ท จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยกิจกรรมดังกล่าวมีสื่อมวลชนในแขนงต่าง ๆ เข้าร่วมกิจกรรมในโครงการ จำนวน 90 คน





Complaint Story ฉบับนี้เป็นเรื่องราวของการจับผู้ต้องหาที่มีไม้พุงไว้ครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาต โดยที่มีผู้อยู่เบื้องหลังเป็นถึงผู้พิทักษ์สันติราษฎร์ ซึ่งเรื่องราวนี้ได้ตีแผ่พฤติกรรมที่ไม่ดีของตำรวจนายหนึ่ง ซึ่งในทุกสังคมก็ย่อมมีทั้งคนดีและคนไม่ดี คนไม่ดีก็ต้องได้รับการลงโทษ ซึ่งตำรวจไม่ได้นายนี้ สุดท้ายย่อมต้องได้รับโทษจากการกระทำของเขาเช่นกัน

ผู้ร้องเรียนรายนี้ได้ร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดินว่า สามีของตนได้ถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจจับกุมและดำเนินคดีในความผิดฐานมีไม้พุง ซึ่งเป็นไม้หวงห้ามโดยไม่ได้รับอนุญาต อันเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. 2484 โดยผู้ร้องเรียนแจ้งว่า ไม้พุงของกลางนั้น ไม่ใช่เป็นของสามีของผู้ร้องเรียน แต่เป็นของเจ้าหน้าที่ตำรวจนายหนึ่ง ซึ่งอยู่ในชุดของตำรวจที่มาจับกุมสามีของตนอีกด้วย

ผู้ตรวจการแผ่นดินได้มอบหมายให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบเรื่องร้องเรียนดังกล่าวอย่างรอบคอบ รวมทั้งให้ลงพื้นที่เพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงและสอบปากคำผู้ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องร้องเรียนดังกล่าว

จากการสอบปากคำผู้ต้องหา(สามีของผู้ร้องเรียน) ได้ให้การว่า เมื่อ 1 เดือนก่อนหน้านี้ นายตำรวจ ก. (นามสมมติ) ได้มาขอเช่าบ้านหลังที่เกิดเหตุ โดยที่ไม่ได้ทำสัญญาเช่า เนื่องจากเห็นว่าเป็นคนคุ้นเคยกัน และเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจ

โดยนายตำรวจ ก. แจ้งว่า จะเช่าบ้านไว้เพื่อเก็บรกไม้ ซึ่งในวันเกิดเหตุ ผู้ต้องหาได้รับโทรศัพท์จากเจ้าหน้าที่ตำรวจให้เดินทางไปพบที่บ้านหลังที่เกิดเหตุ ซึ่งเมื่อเดินทางไปถึงเจ้าหน้าที่ชุดจับกุมได้แสดงหมายค้น และจากการตรวจค้นได้พบไม้พุงประมาณ 300 ท่อน และตาซังลื้อเลื่อนอยู่ในห้องครัว ผู้ต้องหาได้ให้การปฏิเสธ แต่หลังจากนั้น นายตำรวจ ก. ได้โทรศัพท์หาผู้ต้องหาอีกหลายครั้ง โดยให้ผู้ต้องหาปฏิเสธข้อกล่าวหาทั้งหมด และอย่าให้การขัดทศตมายังนายตำรวจ ก. เด็ดขาด อีกทั้ง เมื่อผู้ต้องหาเดินทางไปขึ้นศาลนัดแรก (ฝากขัง) นายตำรวจ ก. ได้จัดทำทนายความมาว่าความให้กับผู้ต้องหา และระหว่างที่ผู้ต้องหาอยู่ในเรือนจำ นายตำรวจ ก. ได้เดินทางมาเยี่ยมและยื่นข้อเสนอว่า ในระหว่างที่ผู้ต้องหาถูกฝากขังจะให้เงิน เดือนละ 8,000 บาท และถ้าถูกตัดสินให้จำคุกจะให้เงินปีละ 100,000 บาท โดยมีเงื่อนไขว่า ผู้ต้องหาต้องไม่ขัดทศตไปยังตน

ซึ่งเมื่อเจ้าหน้าที่ของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินได้สอบปากคำสามีของผู้ร้องเรียนแล้ว ก็ได้ไปสอบปากคำนายตำรวจ ก. โดยนายตำรวจ ก. ได้ให้ปากคำว่าตนไม่มีส่วนรู้เห็นกับคดีนี้แต่อย่างใด

เจ้าหน้าที่ของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินได้ตรวจสอบหลักฐานเพิ่มเติมพบว่า นายตำรวจ ก. ได้เคยเข้าไปเยี่ยมสามีของผู้ร้องเรียนที่เรือนจำและฝากเงินให้กับสามีของผู้ร้องเรียน 2 ครั้ง ซึ่งตรงกับค่าให้การของผู้ต้องหาที่ได้สอบปากคำไว้แล้ว

ดังนั้น ในกรณีข้างต้นจึงมีมูลอันควรเชื่อว่า นายตำรวจ ก. มีส่วนเกี่ยวข้องกับการลักลอบค้าไม้พุงเถื่อนด้วย ในการนี้ เพื่อให้ผลการสืบสวนข้อเท็จจริงมีความเป็นธรรมกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ผู้ตรวจการแผ่นดินจึงได้เสนอแนะให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อสอบสวนเรื่องดังกล่าว ซึ่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติก็ได้มีการดำเนินการสืบสวนข้อเท็จจริงในประเด็นตามข้อเสนอแนะของผู้ตรวจการแผ่นดินแล้ว



Ombudsman  
108-1009

## ศิลปะช่วยกล่อมเกลাজิตใจ

บทบาทของศิลปะมีมากกว่าการแสดงออกหรือการสร้างผลงานศิลปะมากนัก กระบวนการทางศิลปะช่วยบำบัดกล่อมเกลাজิตใจ ศิลปะเป็นเรื่องของความงดงามซึ่งสามารถสร้างอารมณ์และความรู้สึก แต่ในอีกด้านหนึ่งศิลปะสามารถเป็นสื่อให้เราเข้าถึงความดีและความจริงได้ กล่าวคือบันดาลใจให้เกิดศรัทธาในสิ่งดีงาม หรือน้อมใจให้เกิดความสงบ เกิดกำลังใจใฝ่ฝันอย่างมั่นคงในอุดมคติ อีกทั้งสามารถเปิดเผยความจริงของชีวิตให้เราได้ประจักษ์รู้เท่าทันมายาจนละวางได้ ศิลปะยังสามารถยกจิตสู่สภาวะเหนือโลกเหนือสามัญ (transcendence) คือสภาวะที่จิตได้สัมผัสกับความจริงขั้นสูงสุด เช่น ความรู้สึกเป็นหนึ่งเดียวกับธรรมชาติ และจักรวาล สภาวะที่อึดตาดัตตนได้เลื่อนหาย ไม่มีเส้นแบ่งระหว่างฉันกับโลกอีกต่อไป เป็นสภาวะที่จิตเปี่ยมด้วยเมตตา กรุณาอย่างไม่มีประมาณ



ศิลปะที่สุดยอดนั้น คือความงามที่กล่อมเกลาคิดให้สงบ นิ่ง และเย็น เข้าถึงสภาวะที่โปร่งเบา และสัมผัสกับมิติอันลึกซึ้งภายใน รองลงมาก็คือศิลปะที่ถ่ายทอดเรื่องราวต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมคุณธรรมความดี เช่น ซาดกหรือนิทานตามจิตรกรรมฝาผนัง เป็นต้น แต่คุณค่าของศิลปะมิได้มีเพียงเท่านั้น หากยังสามารถนำพาให้ผู้คนซาบซึ้งถึงสัจธรรมของชีวิตด้วยสัจธรรมหรือความจริงนั้น มีสองระดับ คือ ความจริงแบบสมมติ (สมมติสัจจะ) กับความจริงแบบปรมาตม์ (ปรมาตม์สัจจะ) นาย ก. เป็นรัฐมนตรี นาย ข. เป็นชาวนา นี่เป็นความจริงแบบสมมติ แต่เมื่อพูดถึงความจริงระดับปรมาตม์แล้ว ทั้งสองคนไม่ได้ต่างกันเลย เพราะต้องเกิด แก่ เจ็บ ตาย และเป็นการก่อรูปจากขั้นพื้นฐานเช่นเดียวกัน หน้าที่อย่างหนึ่งของศิลปะคือการเปิดใจให้คนเห็นความจริงขั้นปรมาตม์ ไม่หลงติดอยู่กับสมมติ

ศิลปะชงชาของญี่ปุ่นเป็นตัวอย่งที่ดีในเรื่องนี้ ใครที่ร่วมพิธีชงชาจะถูกย้าเตือนให้ตระหนักความจริงข้อนี้ เพราะไม่ว่าจะมีอำนาจสูงส่งเพียงใด เมื่อเข้าสู่พิธีชงชาก็มีสถานภาพเสมอกันหมด แม้บางคนจะขัดขึ้นปฏิเสธ แต่ก็ต้องถูกพิธีนี้บังคับให้จำต้องยอมรับจนได้ เพราะทางเข้าเรือนชงชานั้นต่ำมาก จนแม้แต่จักรพรรดิหรือโชกุนก็ต้องก้มหัวเข้าไปเช่นเดียวกับสามัญชน

งานศิลปะ เมื่อเปิดเผยความจริงให้เราสัมผัส ไม่ว่าจะความจริงเฉพาะหรือความจริงอันสากล มักก่อให้เกิดแรงบันดาลใจในอันที่จะทำสิ่งดีงาม งานบางชิ้นถ่ายทอดโคกนาฏกรรมของเพื่อนมนุษย์ได้อย่างสะเทือนใจ จนเราไม่อาจอยู่นิ่งเฉยได้ เพราะรู้สึกถึงแรงผลักดันจากมโนธรรมภายในให้อยากทำบางอย่างเพื่อช่วยเหลือเขา



อย่างไรก็ตาม ศิลปะมิได้น้อมนำจิตใจให้เข้าถึงความดีและความจริงโดยผ่านการเสพเท่านั้น การสร้างสรรค์ศิลปะก็เป็นอีกหนทางหนึ่งที่น่าพาผู้คนบรรลุถึงความดีและความจริงได้ การสร้างสรรค์ศิลปะสมควรเป็นไปเพื่อประกาศตัวตน หรือเพื่อแสวงหาหลักการะ หรือชื่อเสียงเกียรติยศ หากควรมุ่งประโยชน์ส่วนรวม หรือเพื่อความเจริญมั่นคงแห่งพระศาสนา ดังนั้นช่างที่สรรค์สร้างพุทธศิลป์ในอดีตจึงอุทิศตนให้กับงานของตนอย่างเต็มที่ โดยไม่คิดจะจารึกชื่อไว้ในอนุกรมกรรมเหล่านั้นเพื่อให้โลกหรือคนรุ่นหลังรู้จักเลย นอกจากการบำเพ็ญประโยชน์เพื่อส่วนรวมแล้ว การสร้างสรรค์ศิลปะยังเป็นวิถีแห่งการฝึกฝนพัฒนาตนด้วย ช่างสมัยก่อนไม่เพียงถือศีล บำเพ็ญพรต และเจริญสมาธิก่อนสร้างสรรค์ผลงานที่เป็นพุทธศิลป์เท่านั้น หากยังอาศัยงานศิลปะนั้นเป็นเครื่องฝึกจิตไปด้วย เช่น น้อมใจให้มีสมาธิ หรือฝึกจิตให้เป็นหนึ่งเดียวกับธรรมชาติ ในพุทธศาสนาแบบเซน นักปฏิบัติบางคนวาดต้นไม้ผ่านนิ้วสิบปี เพื่อเป็นหนึ่งเดียวกับต้นไม้ และในที่สุดก็ไม่มีแม้กระทั่งความสำนึกว่าตนเป็นหนึ่งในหนึ่งเดียวกับต้นไม้ ถึงตรงนี้ผลงานจะเป็นอย่างไรไม่สำคัญ เท่ากับสภาวะหรือภูมิจิตของผู้วาด มองในแง่นี้การทำงานศิลปะจึงมิใช่อะไรอื่น หากคือการปฏิบัติธรรมนั่นเอง

ข้อมูลอ้างอิงจาก : อาจารย์สาร เมษายน 2552 : พระไพศาล วิสาโล





# 16 ปี ผู้ตรวจการแผ่นดิน

นางสาวจงดี หมายดี  
รองเลขาธิการสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

“หากเปรียบอายุของคนวัย 16 ปี ถือว่าอยู่ในช่วงวัยหนุ่มสาวที่เปี่ยมไปด้วยพลัง แต่หากเป็นอายุขององค์กรใดองค์กรหนึ่งแล้ว ระยะเวลา 16 ปี ถือเป็นช่วงเวลาของการสั่งสมประสบการณ์ที่ผ่านร้อนผ่านหนาวมาไม่น้อย แม้ว่าการดำเนินงานในแต่ละระยะจะประสบปัญหาและอุปสรรคนานาประการ พนักงานทุกคนก็เข้มแข็งมิได้ย่อท้อ ต่างทุ่มเทพลังกาย พลังใจ มุ่งพัฒนาศักยภาพอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างสรรค์งานที่ก่อให้เกิดประโยชน์อันยิ่งใหญ่แก่สังคม ซึ่งล้วนเป็นบทพิสูจน์ที่ชัดเจนว่า สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินจะก้าวสู่อายุ 17 อย่างมั่นคงและเป็นหนึ่งในพลังที่จะสร้างสรรค์ความเป็นธรรมให้กับสังคมไทย”



ศาสตราจารย์ศรีราชา วงศารยางกูร ประธานผู้ตรวจการแผ่นดิน พร้อมด้วยคณะทำงานการปฏิรูปการศึกษาชาติทั้งระบบ ร่วมประชุมกับ พลเอก ดาว์พงษ์ รัตนสุวรรณ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ รองศาสตราจารย์กำจร ตติยกวี ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อนำเสนอข้อเสนอของผู้ตรวจการแผ่นดินในการปฏิรูปการศึกษา และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษา เมื่อวันที่ 12 พฤษภาคม 2559 ณ กระทรวงศึกษาธิการ

นายรักษเกชา แฉ่ฉาย เลขาธิการสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน พร้อมด้วยนายสงัด ปัถวี และนายธาวิณ อินทร์จ้านงค์ รองเลขาธิการสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ร่วมประชุมหารือกับนายสกลวรรณพงษ์ ผู้ว่าการการกีฬาแห่งประเทศไทย (กกท.) พร้อมตัวแทนฝ่ายที่เกี่ยวข้อง และผู้ร้องเรียน เพื่อแก้ไขปัญหาเรื่องร้องเรียนกรณี นายชลิตรัตน์ จันทบุบงกษา กรรมการอำนวยการฝ่ายประชาสัมพันธ์ ลอนเทนนิสสมาคมแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ พร้อมด้วยนายภราดร ศรีชาพันธุ์ นักเทนนิสชื่อดัง ยื่นเรื่องร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดินว่า กกท.ปฏิบัติหน้าที่มิชอบเกี่ยวกับการพิจารณากระบวนการแต่งตั้งนายกสมาคมและคณะกรรมการอำนวยการลอนเทนนิสสมาคมแห่งประเทศไทยฯ เมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม 2559 ณ สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน



นายสงัด ปัถวี รองเลขาธิการสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน พร้อมด้วยคณะ ลงพื้นที่ประชุมหารือกับคณะทำงานการบริหารจัดการศูนย์ราชการฯ กรณี โครงการก่อสร้างถนนเชื่อมต่อศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ กับถนนประชาชื่น เมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม 2559 ณ การประปานครหลวง สำนักงานใหญ่ ประชาชื่น



สำนักบริหารทรัพยากรมนุษย์ จัดประชุมเพื่อทำแผนการรณรงค์ส่งเสริมค่านิยมร่วม (F-A-I-R-S) ของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน เมื่อวันที่ 23 พฤษภาคม 2559 ณ สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวเป็นกิจกรรมต่อยอดการดำเนินงานภายใต้โครงการส่งเสริมค่านิยมร่วมของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ณ จังหวัดชลบุรี ในการนี้ นายรักษเกชา แฉ่ฉาย เลขาธิการสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ได้ให้เกียรติเป็นประธานในพิธีเปิด และนายสงัด ปัถวี รองเลขาธิการสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน นายธาวิณ อินทร์จ้านงค์ รองเลขาธิการสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน นางสาวจงดี หมายดี รองเลขาธิการสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน พร้อมด้วยคณะผู้แทนของแต่ละสำนักเข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าว โดยมีนายพิศาล อุตสาหพงษ์ เป็นวิทยากรผู้ให้ความรู้ในการประชุมครั้งนี้





นางสาวจติ หมายดี รองเลขาธิการสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน เข้าร่วมโครงการพระราชทานความช่วยเหลือ โดยมี พลอากาศเอก ชลิต พุกผาสุข องคมนตรี เป็นประธานในพิธี เพื่อมอบสิ่งของพระราชทานแก่ราษฎรในพื้นที่จังหวัดอุตรดิตถ์ ในการนี้ สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินยังได้นำรถประชาสัมพันธ์เคลื่อนที่ให้บริการปรึกษาและรับเรื่องร้องเรียน รวมทั้งประชาสัมพันธ์ให้ความรู้แก่ประชาชนที่เข้าร่วมโครงการอีกด้วย เมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม 2559 ณ โรงเรียนน้ำปาดชนูปถัมภ์ อำเภอน้ำปาด จังหวัดอุตรดิตถ์ และในวันที่ 26 พฤษภาคม 2559 ณ โรงเรียนตรอนตรีสินธุ์ อำเภอตรอน จังหวัดอุตรดิตถ์



เมื่อวันที่ 25-26 พฤษภาคม 2559 ณ โรงแรมธรรมรินทร์ธนา จังหวัดตรัง ศาสตราจารย์ศรีราชา วงศารยางกูร ประธานผู้ตรวจการแผ่นดิน พร้อมด้วยพลเอก วิทวัส รชตะนันทน์ นายบุรณ์ ฐานปคุลย์ ผู้ตรวจการแผ่นดิน นายรักษเกชา แฉฉฉาย เลขาธิการสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน และนายธาวิณ อินทร์จางนงค์ รองเลขาธิการสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน เข้าร่วมการสัมมนาโครงการ “ผู้ตรวจการแผ่นดินสัญจรพบประชาชนในส่วนภูมิภาคและท้องถิ่น” ณ จังหวัดตรัง ด้วยมุ่งหวังเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในบทบาทอำนาจหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดินและสิทธิหน้าที่ตามกฎหมายแก่ประชาชนและหน่วยงานภาครัฐในทุกท้องที่ โดยการสัมมนาดังกล่าวมีกิจกรรมทั้งสิ้น 2 วัน ซึ่งในวันแรกเป็นการบรรยายเรื่อง “บทบาทหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดินด้านการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม” และเรื่อง “บทบาทหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดินในการตรวจสอบเรื่องร้องเรียน” โดยมีผู้แทนหน่วยงานภาครัฐ นักวิชาการ และภาคประชาสังคม กว่า 500 คน สำหรับวันที่สองนั้น เป็นกิจกรรมสำหรับนักเรียน ซึ่งนับเป็นโอกาสที่เยาวชนเหล่านี้ จะได้รับรู้รับทราบถึงบทบาท อำนาจหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดิน และเรียนรู้เทคนิคการเขียนเรื่องร้องเรียนอย่างถูกต้อง เพื่อที่จะสามารถให้คำแนะนำแก่ญาติพี่น้องหรือประชาชนที่เดือดร้อนจากการไม่ได้รับความเป็นธรรมได้



ศาสตราจารย์ศรีราชา วงศารยางกูร ประธานผู้ตรวจการแผ่นดิน เดินทางไปเป็นประธานในพิธีเปิดฝายมีชีวิต และให้โอวาทเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรน้ำเพื่อจัดภัยแล้งในชุมชน โดยมีนายวรวิทย์ ช้อนทอง นายอำเภอรัชฎา จังหวัดตรัง พันเอก นพดล แทนขำ หัวหน้าฝ่ายปฏิบัติการ ศูนย์ปรองดองสมานฉันท์เพื่อการปฏิรูป กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 และสมาชิกในชุมชนร่วมให้การต้อนรับ เมื่อวันที่ 26 พฤษภาคม 2559 ณ ฝายมีชีวิตคลองโกง อำเภอรัชฎา จังหวัดตรัง



ศาสตราจารย์ศรีราชา วงศารยางกูร ประธานผู้ตรวจการแผ่นดิน พร้อมด้วยนายรักษเกชา แฉ่ฉาย เลขาธิการสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ได้ให้เกียรติเอกอัครราชทูตแห่งราชอาณาจักรสเปนประจำประเทศไทย (H.E. Ms. Carmen Moreno Raymundo) เข้าเยี่ยมคารวะ เมื่อวันที่ 31 พฤษภาคม 2559 ณ สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

นายรักษเกชา แฉ่ฉาย เลขาธิการสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ได้ให้เกียรติรายการ “เผชิญหน้า FACE TIME” สถานีโทรทัศน์สปริงนิวส์ สัมภาษณ์ประเด็น มติที่ประชุมผู้ตรวจการแผ่นดิน ได้ส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย พรบ.ว่าด้วยการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญ มาตรา 61 วรรค 2 ขัดรัฐธรรมนูญ (ฉบับชั่วคราว) 2557 หรือไม่ โดยมีนายดนัย เอกมหาสวัสดิ์ เป็นผู้ดำเนินรายการ เมื่อวันที่ 2 มิถุนายน 2559 ณ สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน



นายธาวิณ อินทร์จำนงค์ รองเลขาธิการสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน พร้อมด้วยนายวฑูฒญ ทิพยมณฑา ผู้อำนวยการสำนักสอบสวน 1 ร่วมประชุมหารือและลงพื้นที่ตรวจสอบข้อเท็จจริงร่วมกับนายวัชรินทร์ รัตนบรรณกิจ นายอำเภอนครชัยศรี ผู้แทนจากกรมทางหลวง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กรณีประชาชนได้รับผลกระทบจากการเวนคืนที่ดินเพื่อใช้ในโครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายบางใหญ่ - กาญจนบุรี โดยมีประชาชนผู้ได้รับผลกระทบจากตำบลลานตากฟ้าและตำบลใกล้เคียงเข้าร่วมรับฟังพร้อมแสดงความคิดเห็นเป็นจำนวนมาก เมื่อวันที่ 1 มิถุนายน 2559 ณ จังหวัดนครปฐม

ศาสตราจารย์ศรีราชา วงศารยางกูร ประธานผู้ตรวจการแผ่นดิน ได้ให้เกียรติสัมภาษณ์ผู้สื่อข่าวจากหนังสือพิมพ์โพสต์ทูเดย์ ประเด็นที่ศทางบพท อำนาจหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดินในรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ เมื่อวันที่ 6 มิถุนายน 2559 ณ สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน



นายรักษเกชา แฉฉฉาย เลขาธิการสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ได้ให้เกียรติสัมภาษณ์แก่ผู้สื่อข่าว ประเด็นสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินดำเนินการยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยกรณี พรบ.ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ มาตรา 61 วรรคสอง ขัดต่อรัฐธรรมนูญ (ฉบับชั่วคราว) 2557 หรือไม่ ซึ่งสืบเนื่องจากที่ประชุมผู้ตรวจการแผ่นดิน เมื่อวันที่ 1 มิถุนายน 2559 มีมติเอกฉันท์ว่า พรบ. ดังกล่าวอาจมีปัญหาความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ สืบเนื่องจากคำร้องเรียนของนายจอน อึ้งภากรณ์ เมื่อวันที่ 6 มิถุนายน 2559 ณ สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

พลเอก วิทวัส รชตะนันทน์ ผู้ตรวจการแผ่นดิน ได้ให้เกียรติสัมภาษณ์ผู้สื่อข่าวจากหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ ประเด็น ข้อเสนอแนะระบบทบทวน อำนาจหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดินในรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ ตลอดจนผลงานสำคัญที่ผ่านมา อาทิ การส่งคำร้องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยมาตรา 61 วรรคสองของพรบ.การออกเสียงประชามติ ความคืบหน้ากรณีมาตรา 7 ของพรบ.คณะสงฆ์ฯ กรณีข้อกฎหมายการแต่งตั้งสมเด็จพระสังฆราชฯ และความคืบหน้ากรณีอาหารและเครื่องดื่มในสนามบินมีราคาสูง เมื่อวันที่ 7 มิถุนายน 2559 ณ สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน



ศาสตราจารย์ศรีราชา วงศารยางกูร ประธานผู้ตรวจการแผ่นดิน พร้อมด้วย พลเอก วิทวัส รชตะนันทน์ ผู้ตรวจการแผ่นดิน นายรักษเกชา แฉฉฉาย เลขาธิการสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน คณะผู้บริหารและเจ้าหน้าที่สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ร่วมประชุมเกี่ยวกับทิศทางและการดำเนินงานร่วมกันของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน เมื่อวันที่ 7 มิถุนายน 2559 ณ สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

พลเอก วิทวัส รชตะนันทน์ ผู้ตรวจการแผ่นดิน พร้อมด้วยนายสัจด์ ปัดวี รองเลขาธิการสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน และพลเอก อภิกิตต์ ศรีกิ่งวาล ฝ่ายอำนวยการผู้ตรวจการแผ่นดิน เข้าร่วมแสดงความยินดีกับสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) เนื่องในโอกาสครบรอบ 15 ปี เมื่อวันที่ 9 มิถุนายน 2559 ณ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง



# จุดเปลี่ยน...

ในเมื่ออำนาจสามารถคลั่งไคล้ทุกสิ่ง  
ผู้คนจึงพยายามแย่งชิงสิ่งที่เรียกว่า “อำนาจ”  
โดยที่ไม่เคยรู้เลยว่า แท้จริงแล้ว...  
อำนาจเป็นสิ่งที่แอบซ่อนอยู่ในตัวคนของมนุษย์ทุกคน  
โดยไม่ต้องไขว่คว้ามาจากไหน  
“เด็กชายค้นได้พบชายคนหนึ่ง จากวันนั้นทุกอย่างก็เปลี่ยนไป”

You Tube

ติดตามชมภาพยนตร์และสารคดีสั้นของผู้ตรวจการแผ่นดิน ได้ทาง Youtube  
โดยพิมพ์คำว่า **ombudsman thailand**



YouTube  
จุดเปลี่ยน



YouTube  
คี่หรือโง่



YouTube  
ยังไม่สาย



YouTube  
ต้นแบบชีวิตพอเพียง



YouTube  
ผ้าอนามัยไฮโซ

ภาพยนตร์สารคดีเพื่อเผยแพร่คุณธรรม จริยธรรมพื้นฐานในสังคมไทย 5 ประการ อันได้แก่ 1. ซื่อตรง (“ยังไม่สาย”) 2. มีวินัย (“ผ้าอนามัยไฮโซ”) 3. เสียสละเพื่อส่วนรวม (“คุณยายเงินล้าน”) 4. พอเพียง (“ต้นแบบชีวิตพอเพียง”) และ 5. รักน้สิ่งแวดลอม (“มีบ้านสอน”) เพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และเป็นส่วนหนึ่งของกลไกในการขับเคลื่อนให้เกิดคุณธรรม จริยธรรมในสังคมไทย



YouTube  
คุณยายเงินล้าน



YouTube  
มีบ้านสอน



“การวัดคุณค่าของชีวิต  
ไม่ได้วัดจากระยะเวลาที่อยู่  
แต่วัดจากการทำคุณประโยชน์ของชีวิตนั้น”

“The Measure of life is not its duration,  
but its donation.”

Peter Marshall

หากท่านใดมีข้อติชม ข้อเสนอแนะ ความคิดเห็น หรือต้องการแจ้งเปลี่ยนแปลงที่อยู่ กรุณาส่งรายละเอียดมาได้ที่  
สำนักสื่อสารองค์กรและประชาสัมพันธ์ สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ อาคารรัฐประศาสนภักดี (อาคารบี) ชั้น 5  
เลขที่ 120 หมู่ 3 ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ 10210  
หรือ ตู้ ปณ.333 ปณฝ.ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ กรุงเทพฯ 10215  
หรือส่งรายละเอียดทาง โทรสาร 0 2143 8364  
โทรศัพท์ ติดต่อ คุณสรลลธร มั่นทยานนท์, คุณทศพล ทองธิราช และ คุณพิวัฒน์ จอมจิต  
ที่หมายเลข 0 2141 9165, 0 2141 9262 และ 0 2141 9366

CONTACT

หาก...ไม่ได้รับความเป็นธรรม จาก ข้าราชการ หรือ พนักงานของรัฐ และ รัฐวิสาหกิจ  
ร้องเรียนได้ที่ สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน โทร. 1676 (ฟรีทั่วประเทศ)



จดหมายข่าว  
ผู้ตรวจการแผ่นดิน

สิ่งตีพิมพ์

ชำระค่าฝากส่งเป็นรายเดือน  
ใบอนุญาตที่ 11/2552  
ปณฝ.ศูนย์ราชการฯ 10215



สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา 5 ธันวาคม 2550 อาคารรัฐประศาสนภักดี (อาคารบี) ชั้น 5 เลขที่ 120 หมู่ 3 ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ 10210  
โทรศัพท์ 0 2141 9100 โทรสาร 0 2143 8341 www.ombudsman.go.th

